

باسمه تعالی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد دماوند
دانشکده پرستاری
فرم طرح برنامه درسی

مشخصات استاد

نام و نام خانوادگی: فریبا جمال پور
گروه آموزشی: پرستاری
مدرک تحصیلی: کارشناسی ارشد
سابقه تدریس: 1 سال

مشخصات درس

عنوان درس: پرستاری در اختلالات سلامت مادر و نوزاد
تعداد واحد: 2 واحد
نظری: 2 - عملی: -
کارآموزی: - کارورزی: -
دروس پیش نیاز: پرستاری بهداشت مادران و نوزادان
نیمسال: اول
سال تحصیلی: 98-99
مشخصات دانشجویان
رشته تحصیلی: پرستاری
مقطع: کارشناسی

هدف کلی درس:

هدف این درس آماده سازی دانشجو جهت شناخت نیازها، مسائل و مشکلات جسمی، روانی و اجتماعی افراد خانواده در انتظار فرزند بخصوص مادر و نوزاد در معرض خطر و کسب آگاهی در مورد اهمیت آموزش در پیشگیری از عوارض در موارد آسیب پذیری در مادر و نوزاد، تاکید بر نظریه ها، تئوری ها و اصول علمی در قالب فرآیند پرستاری خواهد بود

شرح واحد درسی:

این درس شامل موارد غیر طبیعی و موقعیت های آسیب پذیری در مراحل مختلف باروری (حاملگی، زایمان، بعد از زایمان) برای مادر و نوزاد و مشکلات ناباروری میباشد. آموزش این واحد درسی به دانشجو فرصت میدهد تا تواناییهای لازم برای بررسی و شناخت خانواده در موقعیتهای بحرانی و آسیب پذیر بویژه مادر و نوزاد در معرض خطر را کشف کرده و مشکلات بالفعل و بالقوه سلامتی آنها را با توجه به آموخته های خود با استفاده از مهارتهای خلاق در قالب فرآیند پرستاری برای مددجویان طرح ریزی نماید

اهداف ویژه درس:

در پایان این دوره دانشجو قادر خواهد بود:

- موارد آسیب پذیری در مراحل مختلف باروری را نام ببرد. (حیطه شناختی)

- علل استفراغ شدید حاملگی را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- تدابیر و اقدامات پرستاری و آموزشهای لازم به مددجویان با مشکل فوق را طرح ریزی نماید. (حیطه شناختی)
- اختلالات فشار خون در بارداری را طبقه بندی نماید. (حیطه شناختی)
- اختلالات فشار خون در بارداری را با هم مقایسه کند. (حیطه شناختی)
- علل اختلالات فشار خون در بارداری را بیان نماید. (حیطه شناختی)
- درمانهای مورد استفاده در اختلالات پرفشاری خون در بارداری را بیان نماید (حیطه شناختی)
- مراقبتهای پرستاری از مددجویان مبتلا اختلالات فشار خون را در چار چوب فرآیند پرستاری طرح ریزی نماید. (حیطه شناختی)
- سقط را تعریف نماید. (حیطه شناختی)
- انواع سقط را باهم مقایسه کند. (حیطه شناختی)
- علل و عوامل مداخله گر در سقط را بیان کند. (حیطه شناختی)
- درمانهای متداول طبی و جراحی در مورد انواع سقط را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- مراقبتهای پرستاری از مددجویان فوق را در قالب فرآیند پرستاری طرح ریزی نماید. (حیطه شناختی)
- حاملگی نابجا را تعریف کند. (حیطه شناختی)
- عوامل خطر در ایجاد حاملگی نابجا را نام ببرد. (حیطه شناختی)
- علایم و نشانه های حاملگی نابجا را بیان کند. (حیطه شناختی)
- تدابیر درمانی در مددجویان فوق را بیان کند. (حیطه شناختی)
- مول هیداتیفرم را تعریف کرده انواع آنرا با هم مقایسه کند. (حیطه شناختی)
- تظاهرات بالینی اختلال فوق را بیان کرده روشهای تشخیصی آنرا بیان کند. (حیطه شناختی)
- تدابیر درمانی در مددجویان با تشخیص مول را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- مراقبتهای پرستاری از مددجوی فوق را طرح ریزی کند. (حیطه شناختی)
- جفت سر راهی را تعریف کرده انواع آنرا با یکدیگر مقایسه نماید. (حیطه شناختی)
- علائم و نشانه ها و روشهای تشخیصی جفت سر راهی را بیان کند. (حیطه شناختی)
- تدابیر درمانی و مراقبتهای پرستاری در جفت سر راهی را بیان کند. (حیطه شناختی)
- دکولمان جفت را تعریف کرده عوامل مداخله گر در آنرا ذکر نماید. (حیطه شناختی)
- علائم بالینی و روشهای تشخیصی آنرا شرح دهد. (حیطه شناختی)
- شیوه های درمانی و تدابیر پرستاری در دکولمان جفت را بیان کند. (حیطه شناختی)
- هیپوفیبرینوژنمی را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- انعقاد منتشر داخل عروقی را توضیح دهد. (حیطه شناختی)
- پلی هیدر آمنیوس را تعریف کرده عوامل همراه آنرا ذکر کند. (حیطه شناختی)
- علائم و عوارض اختلال فوق را بیان کند. (حیطه شناختی)

- روش تشخیصی و تدابیر درمانی پلی هیدر آمنیوس را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- الیگو هیدر آمنیوس را تعریف کرده و اتیولوژی آنرا بیان نماید. (حیطه شناختی)
- پیش آگهی و عوارض اختلال فوق را توضیح دهد. (حیطه شناختی)
- حاملگی چند قلوبی و انواع آنرا شرح دهد. (حیطه شناختی)
- عوارض حاملگی چند قلوبی را توضیح دهد. (حیطه شناختی)
- اندیکاسیون های سزارین در حاملگی دو قلو را نام ببرد. (حیطه شناختی)
- مداخلات پرستاری در حاملگی چند قلوبی را طرح ریزی کند. (حیطه شناختی)
- ناسازگاری خونی ABO را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- ناسازگاری خونی RH را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- ناسازگاری ABO و RH را با هم مقایسه کند. (حیطه شناختی)
- اریتروبلاستوز جنینی را توضیح دهد. (حیطه شناختی)
- اقدامات لازم در مادران RH منفی در طی بارداری، زایمان و بعد از زایمان را بیان کند. (حیطه شناختی)
- دیسترس جنینی را تعریف کرده، علائم آنرا شرح دهد. (حیطه شناختی)
- علل و روشهای تشخیصی این اختلال را بیان نماید. (حیطه شناختی)
- تدابیر درمانی را بیان کرده و مداخلات پرستاری را طرح ریزی نماید. (حیطه شناختی)
- مرگ داخل رحمی جنین را تعریف کرده علل آنرا بیان نماید. (حیطه شناختی)
- علائم بالینی مرگ داخل رحمی شرح داده، شیوه های تشخیصی قطعی را بیان کند. (حیطه شناختی)
- عوارض اختلال فوق را بیان کرده تدابیر درمانی و پرستاری را ذکر کند. (حیطه شناختی)
- دیابت را طبقه بندی نموده و با هم مقایسه کند. (حیطه شناختی)
- دیابت در حاملگی را تعریف کرده، ملاکها و روشهای تشخیصی آنرا بیان کند. (حیطه شناختی)
- آثار دیابت بر حاملگی و بالعکس را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- اقدامات و مراقبتهای پرستاری قبل از زایمان، حین زایمان و بعد از زایمان در دیابت را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- اختلالات تیروئیدی (هیپو تیروئیدسم، هیپر تیروئیدسم) را در حاملگی شرح دهد. (حیطه شناختی)
- روشهای تشخیصی و مراقبتهای درمانی و تدابیر پرستاری را در اختلال فوق بیان نماید. (حیطه شناختی)
- بیماریهای قلبی را کلاس بندی نموده، در ارتباط با چگونگی حاملگی و درمان در هر کلاس را، جداگانه بیان کند. (حیطه شناختی)
- مراقبتهای پرستاری لازم در طول بارداری، حین زایمان و بعد از زایمان را در بیماران فوق طرح ریزی نماید. (حیطه شناختی)
- کم خونی در حاملگی را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- روشهای تشخیصی و درمان کم خونی در حاملگی را شرح دهد (حیطه شناختی).
- آسم و حاملگی را شرح دهد. (حیطه شناختی)

- تدابیر درمانی و پرستاری را در آسم مزمن در حاملگی را بیان نماید. (حیطه شناختی)
- بیماریهای عفونی و ویروسی مثل توکسوپلاسموز؛ سرخچه، ایدز، هپاتید ویروسی،..... در حاملگی را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- تدابیر درمانی و پرستاری را در بیماران فوق بیان نماید. (حیطه شناختی)
- انواع عفونتهای دستگاه ادراری رادرخانمهای باردارنام برده علائم هر یک را بیان نماید. (حیطه شناختی)
- سوزاک وحاملگی را شرح داده وروشهای تشخیصی ودرمان را توضیح دهد. (حیطه شناختی)
- سفلیس وحاملگی را شرح داده وتشخیص ودرمان آنرا ذکر کند. (حیطه شناختی)
- علائم بالینی وروشهای تشخیصی آپانیدیسیت در حاملگی را بیان کند. (حیطه شناختی)
- دیستوشی را تعریف کرده علل انرا طبقه بندی نموده وهر کدام را جداگانه شرح دهد. (حیطه شناختی)
- زایمان پره ترم را تعریف کرده علل آنرا شرح دهد. (حیطه شناختی)
- علائم و نشانه های پره ترم لیبر را بیان کند. (حیطه شناختی)
- اقدامات لازم دراختلال فوق را بیان کند. (حیطه شناختی)
- پارگی زود رس کیسه آب راتعریف کرده علل آنرا بیان نماید . (حیطه شناختی)
- شیوه های تشخیصی تدابیر درمانی وپرستاری رادر مورد فوق بیان کند. (حیطه شناختی)
- حاملگی بعد از ترم را تعریف کرده علل و چگونگی مدیریت آنرا بیان کند. (حیطه شناختی)
- القای زایمانی را تعریف کرده اندیکاسیونهای القا را نام ببرد. (حیطه شناختی)
- کنتر اندیکاسیونهای القا را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- مراقبت های پرستاری حین القا را بیان کند. (حیطه شناختی)
- اپیزیوتومی را تعریف کندوانواع آنرا با هم مقایسه نماید. (حیطه شناختی)
- اندیکاسیونهای استفاده از فورسپس در زایمان را شرح بدهد. (حیطه شناختی)
- عوارض فورسپس گذاری برای مادر و جنین را بیان کند. (حیطه شناختی)
- موارد استفاده از واکيوم در زایمان را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- معایب و عوارض استفاده از واکيوم را بیان نماید. (حیطه شناختی)
- نوزاد نارس ونوزاد دیر رس را تعریف کرده مشخصات هر یک را جداگانه بیان نماید. (حیطه شناختی)
- مراقبتهای لازم از نوزادان آسیب پذیر را در قالب فرآیند پرستاری طرح ریزی نماید. (حیطه شناختی)
- علل اختلالات همولیتیک در نوزادان را شرح دهد. (حیطه شناختی)
- یرقان فیزیولوژیک و پاتولوژیک نو زادان را با هم مقایسه نماید. (حیطه شناختی)

- درمانها و مراقبت های پرستاری در یرقان نوزادی را بیان نماید. (حیطه شناختی)
  - نشانه ها و علائم بالینی هیپوترمی ،هیپوگلیسمی در نوزاد را بیان کند. (حیطه شناختی)
  - سندرم دیسترس تنفسی در نوزاد را شرح داده علل آنرا بیان نماید. (حیطه شناختی)
  - پیشگیری و مراقبتهای درمانی در سندرم فوق را بیان نماید. (حیطه شناختی)
  - تکنیک های احیای نوزاد را شرح دهد. (حیطه شناختی)
  - علل و عوامل زمینه ساز خونریزیهای حین زایمان و پس از زایمان را بیان نماید. (حیطه شناختی)
  - مداخلات لازم در خونریزیهای فوق را بیان نماید. (حیطه شناختی)
  - صدمات وارد به نوزاد در حین تولد را بیان نماید. (حیطه شناختی)
  - اقدامات لازم در هر یک از صدمات فوق توضیح دهد. (حیطه شناختی)
  - عوارض و اختلالات بعد از زایمان را شرح دهد. (حیطه شناختی)
  - پیشگیری ومداخلات درمانی را در هر یک از موارد فوق ذکر کند. (حیطه شناختی)
  - نازایی را تعریف کند. (حیطه شناختی)
  - علل ناباروری در زنان را شرح دهد. (حیطه شناختی)
  - علل ناباروری در مردان را شرح دهد. (حیطه شناختی)
  - برخی از روشهای درمانی متداول در ناباروری را بیان نماید. (حیطه شناختی)
- فعالیت و روش تدریس:** سخنرانی-پرسش وپاسخ-بحث گروهی
- وسایل کمک آموزشی:** ویدئو پروژکتور،اسلاید power point ، اور هد ،ترنس پرئسی ،تخته وایت برد ،ماژیک

برنامه زمانبندی درس		
جلسه	تاریخ	عنوان مبحث
1	98/6/27	آشنایی،با دانشجویان -ارائه طرح درس - استفراغهای شدید دوران بارداری
2	98/7/3	-اختلالات فشار خون
3	98/7/10	خونریزی دوران بار داری (سقط-مول-حاملگی نابجا)
4	98/7/17	خونریزی دوران بارداری(جفت سر راهی-دکولمان جفت)- اختلالات مایع آمنیون کوئیز شماره 1
5	98/7/24	بیماریهای داخلی و جراحی در بارداری
6	98/8/1	ادامه بیماریهای داخلی و جراحی در بارداری
7	98/8/8	وضعیت های آسیب پذیر جنین (حاملگی چند قلوئی- ناسازگاری های خونی (تعطیل رسمی)

ادامه وضعیت های آسیب پذیر جنین (دیسترس جنین- مرگ داخل رحمی) کوئیز شماره 2	98/8/15	8
زایمانهای آسیب پذیر (دیستوشی-زایمان سریع - پرولاپس بند ناف)	98/8/22	9
ادامه جلسه 9 (زایمان پره ترم-حاملگی post term - پارگی زود رس کیسه آب)	98/8/29	10
زایمانهای ابزار مند: القاء زایمان- زایمان با فورسپس-زایمان با واکيوم-سزارین	98/9/6	11
نوزادان آسیب پذیر: -نوزاد نارس-نوزاد پست ترم- سندرم دیسترس تنفسی-هیپوترمی-هیپوگلیسمی کوئیز شماره 3	98/9/13	12
ادامه جلسه 12 : زردی در نوزادان -احیاء نوزاد	98/9/20	13
صدمات وارد به مادر و نوزاد در حین زایمان	98/9/27	14
عوارض بعد از زایمان	98/10/4	15
نازایی کوئیز شماره 4	98/10/11	16
امتحان پایان ترم		17

فعالیت ها و تکالیف دانشجویان:

- حضور فعال در کلاس و مشارکت در بحث گروهی و پرسش و پاسخ
- شرکت در آزمونها

نحوه ارزشیابی دانشجویان:

- رایه تکالیف کلاسی: 20 درصد
- ارزشیابی تکوینی: 20 درصد
- آزمون پایان ترم: 60 درصد

منابع:

- -صلاح زهی ، هدایت الله؛خجسته ، فرنوش؛نظر پور، سیما . (1393) ،پرستاری بهداشت مادران و نوزادان.تهران:گلبان
- -لیفر ،گلوریا. (2012) پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان لیفر؛ترجمه شوقی،مهناز و سنجرى،مهناز.تهران:سالمی
- -کانینگها، اف گری وهمکاران . (2015) ،مروری بر بارداری و زایمان ویلیامز،ترجمه قاضی جهان ،بهرام وبهرامی ،روشنک.تهران :گلبان
- -ذوالفقاری.میترا،نوقابی احمد علی. (1390) پرستاری و بهداشت مادران ونوزادان.تهران:بشری
- کانینگهم ،گنت وهمکاران (2015) بارداری -زایمان ویلیامز(جلد1-2-3). ترجمه قاضی جهان ،بهرام و همکاران.تهران:گلبان

- Lowdermilk ,D.L., Perry,S.E.(2015) Maternity and Women's Health Care, 11th ed.Elsevier
- -Perry ,S.E., Hockenberry ,MJ.(2013). Maternal Child Nursing Care, 5 ed. MOSBY
- Murray ,S.S., McKinney,E.S.(2013). "Foundations of Maternal-Newborn and Women's Health Nursing" 6 th ed. Saunders
- Lowdermilk,D.L. ,Perry .ph (2007)" Maternity Nursing"9th ed .mosby
- -Leifer Gloria.(2012)."Maternity Nursing :An Introductory Text" 11 th ed.Elsevier Saunders
- -Springhouse.(2007).Maternal-Neonatal Nursing Made incredibly Easy.Lippincott William & Wilkins